

ADEGA volta ao Parlamento Europeo para denunciar o calamitoso estado da Rede Natura 2000 en Galiza

Fins Eirexas*

O pasado mes de maio, membros da equipa técnica de ADEGA convidados polo grupo Verdes-ALE tivemos a oportunidade de participar na audición que a Comisión de Peticións do Parlamento Europeo celebrou en Bruxelas para avaliar o estado de cumprimento da Directiva de Hábitats. Por parte da Comisión Europea (CE), órgano que supervisa o cumprimento das normas legais europeas, pasouse revista á situación xurídico-administrativa da RN2000 en canto ao seu grao de cumprimento, así como aos procedementos de infracción abertos en relación coa aplicación da Directiva de Hábitats e Aves.

ADEGA acode a Bruxelas para denunciar o calamitoso estado da Rede Natura 2000 en Galiza · Fins Eirexas

Na súa tradicional liña de laxitude e permisividade coa fiscalización da aplicación das directivas ambientais (non así coas orzamentarias ou de débeda pública), a actual Comisión Europea argumentou que, aínda que o cumprimento dista moito de ser completo, nos últimos anos produciuse unha mellora significativa na aplicación da Directiva 92/43CEE (de Hábitats) e que unha gran maioría das peticións que o Parlamento Europeo traslada á Comisión non achegan probas da violación da Directiva.

Conclúe tamén que moitas das denuncias recibidas deberían resolverse no ámbito estatal e non europeo, xa que as directivas atinxidas fican desde hai anos traspostas ao ordenamento xurídico dos estados membros. Esta afirmación confirma a intención da Comisión de trasladar aos Estados, os mesmos que a propia CE sinala como reiterados incumpridores, a responsabilidade de atender as queixas da cidadanía sobre as supostas infraccións contra a Rede Natura 2000. Deste xeito, a CE pretende facer recaer exclusivamente aos denunciante tanto a carga da proba como a función inspectora, e de paso, “externalizar” a función fiscalizadora aos mesmos estados infractores.

No decurso da audición, unha experta xurista da EEB (Oficina Europea do Ambiente, na que se integrou ADEGA) destacou tamén a grave falla de transparencia do proceso de presentación, xestión e seguimento das denuncias e infraccións abertas pola CE a raíz das peticións efectuadas por cidadanía e colectivos sociais. Este feito reflicte outra volta ao desinterese do executivo comunitario,

remiso tamén a exercer as súas funcións inspectoras e sancionadoras, talvez mediatizado pola enorme influencia dos *lobbys*, e menoscaba a confianza e a credibilidade que o público deposita nas institucións europeas.

Desde ADEGA expuxemos que o caso estatal, e nomeadamente o galego, son un exemplo de mala xestión da RN2000, mesmo de insubmisión por parte da Xunta a respecto da implementación da Directiva de Hábitats. De feito, desde a apertura dun procedemento de infracción en 2013 (motivado por reiteradas denuncias desde 2005), un apercibimento en 2015 e unha nova carta de emprazamento do comisario Sinkevičius á ministra española de Transición Ecolóxica en 2019, nin o Estado español nin a Xunta de Galiza corrixiron as súas políticas e puxeron en marcha as medidas reclamadas por Europa.

A referida carta do comisario á ministra inclúe parágrafos demoledores: sublíñase a “sistemática violación dos sitios da Rede Natura 2000 en 12 das 17 comunidades autónomas” e o feito de que “as medidas de conservación non son suficientemente específicas, detalladas e cuantificadas... e non abordan todas as presións e ameazas significativas que afectan ás especies ou tipos de hábitats”. Esta análise debería ter sido causa de medidas máis drásticas e expeditivas por parte da Comisión Europea cos gobernos estatais e autonómicos, mais até hoxe o procedemento de infracción segue, dez anos despois, inconcluso.

Por parte de ADEGA, na audición tamén denunciámos que en Galiza a situación da RN2000 é aínda peor. Non só a porcentaxe de territorio protexido é ridícula (11,8%) comparada coa media estatal (27%) ou as autonomías veciñas, que a duplican de longo, senón que a ineficacia dos instrumentos de xestión (Plano Director, aprobado en 2014) pon en perigo a viabilidade dos hábitats e especies que a Directiva de Hábitats ordena protexer. A maiores, estas eivas reiteradamente denunciadas pola CE vense agravadas polo imparábel desenvolvemento de macroproxectos eólicos, hidroeléctricos ou mineiros. Esta circunstancia fai urxente que a CE tome medidas para salvagardar a integridade e viabilidade ecolóxica da RN2000 e as posíbeis áreas de ampliación, e obrigue ao Estado español e á Xunta a declarar unha moratoria, baixo ameaza de perder fondos europeos, mentres non acate as determinacións da UE e faga efectiva unha ampliación longamente demorada.

*Fins Eirexas, secretario técnico de ADEGA